Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 332 Luni 5 Decembrie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

14 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Accelerarea judecăților

Noua legiuire penală este caracterizată de hotărîrea de a se asigura statului și societății o apărare cât mai bună și mai grabnică. Elemente esențiale, întrucât lipsa celui dintâi stimulează impulsiunile criminale iar lipsa celui de al doilea slăbește eficacitatea sancțiunilor contra infractorilor.

Realizarea acestui scop se împiedică însă de sporul neîntrerupt al infracțiunilor pedepsite de codul penal și de legile speciale, prevăzute cu tot mai multe sancțiuni penale din cauza împrejurărilor. Este destul să ne referim la noul cod comercial, spre a îndreptăți această constatare.

De aci, o supra încărcare de procese penale la aceleași tribunale și curți de apel cari judecă și pe cele civile, comerciale, etc. Din această cauză suferă atât societatea prin lipsa de oportunitate a pedepselor, cât și masele de justițiabili prin întârzieri cauzatoare de pagube considerabile în soluționarea litigiilor patrimoniale.

Există instanțe unde se perindă pe liste peste o sută de procese zilnic. Și nu pot fi judecate decât o mică parte din ele. Iar când unele iau proporții, — fie din cauza dificultăților chestiunilor de fapt și de drept, fie din cauza pluralității avocaților, — toate celelalte rămân nejudecate. Amânările din oficiu, o excepție odinioară, s'au generalizat. „Bulgărul de zăpadă" a ajuns o pacoste în împărțirea dreptății.

Este adevărat că s'au depus silințe spre a se obține o decongestionare. S'a mers până la investirea curților de apel cu judecarea unor recursuri penale, deși Constituția n'admitea decât o singură Curte de casație, anomalie semnalată într'o cuvântare de deschidere a anului judecătoresc chiar de procurorul general al supremei instanțe. S'au dublat complexele. Se judecă procesele de fraude în patrimoniul public în alte ore. S'a dispus ca tribunalele să țină două ședințe pe zi în unele locuri. Și totuși, dosare datând de câțiva ani sunt încă pendinte iar termenele prea lungi se reduc cu prea puțin ca să se poată spera o normalizare apropiată.

Experiența deci arată că ea nu poate fi obținută decât prin complectarea nivelării competenței, egalizându-se cu aproximație procesele soluționate de instanțe similare. Prin trecerea proceselor civile la secția I a Curții de Casație dela secția II, unde ele nu pot răzbi din cauza aglomerării celor penale ; prin trecerea litigiilor de contencios administrativ dela curțile de apel la instanțele administrative, cărora li s'a acordat o atenție deosebită în ultimul timp ; prin învestirea judecătorilor de pace cu soluționarea a numeroase procese, prea simple ca să încarce astăzi tribunalele ; prin observarea mai riguroasă la instanțele de toate gradele a orelor reglementare; prin raționarea desbaterilor în raport numai cu întinderea ce comportă importanța lor juridică; prin construirea unei mari anexe a Palatului de Justiție din Capitală, s'ar putea ajunge la o descreștere simțitoare a îmbulzelii de procese ce împiedică astăzi justiția să-și îndeplinească misiunea așa cum se cuvine atât înaltului ei rost în stat cât și tuturor justițiabililor.

TOAMNĂ LA BRAȘOV — M. CHELSOIU

Un mare bulevard din Praga va purta numele M. S. Regelui Carol II

Praga, 2 (Rador). — Ziarul „Poledni List" publică azi următoarea propunere a unui cititor :

„Când se vor schimba numele străzilor la noi nu trebuie să se uite cine a fost și este în adevăr aliatul și prietenul nostru sincer. Numele Lui trebuie să-l poarte unul din bulevardele principale ale orașului Paraga.

Este numele M. S. Regelui Carol II al României".

PROTECȚIA ELEMENTULUI ROMÂNESC

Problema protecției elementului românesc este de multă vreme la ordinea zilei. Asupra ei noi am atras de mult atențiunea și am cerut diferitelor guverne care s'au succedat să ia măsurile necesare pentru a asigura munca națională și a da tineretului român posibilitatea unei existențe în propria lui țară. Am atras atențiunea asupra numărului covârșitor de străini, mai ales asupra acelora veniți în țară după război, și cari au pătruns în toate arterele economice ale țării.

Problema aceasta, — după cele ce ni se comunică din sursă autorizată — preocupă guvernul de azi.

Am arătat Vineri măsurile ce s'au luat în favoarea educației tineretului universitar român, precum și acelea pentru înlăturarea șomajului intelectual, prin descongestionarea întreprinderilor particulare de elemente străine și prin plasarea tineretului în funcțiuni publice.

După cum se poate vedea în cuprinsul ziarului, guvernul a luat Vineri noui măsuri de verificare a străinilor aflați în țară și de complectare a legii pentru controlul străinilor.

Pe de altă parte mai aflăm că guvernul a hotărît să pue în discuțiunea marilor puteri chestiunea evreiască.

Se știe că cu prilejul ultimei sesiuni a conferinței Micii Înțelegeri, care s'a ținut la Bled, cele trei state, discutând problema evreiască, au căzut de acord că ea trebuește rezolvată pe teren internațional și ministrul nostru de externe a fost însărcinat să elaboreze un plan de soluționare a acestei probleme.

De altfel încă din sesiunea din Mai trecut a Societății Națiunilor, d. N. Petrescu Comnen a declarat următoarele :

„Această problemă are o importanță considerabilă și merită o atențiune specială nu numai din partea Societății Națiunilor dar și din partea tuturor membrilor societății omenești... Aspectele febrile pe care această chestiune le oferă în mod periodic dovedesc că ea are cauze adânci; că nimeni nu a încercat până acum să caute o soluțiune de ansamblu bine studiată, bine pregătită și că este necesar să se abandoneze metodele empirice, uneori chiar romantice, care au fost întrebuințate prea adeseori în această materie. Este deci necesar, să căutăm noui metode ținând seama de realitățile zilei de azi, pe baze științifice și umanitare, la lumina experienței câștigată în această materie.

„Dând adeziunea mea rezoluției prezentate de d. raportor în ceeace privește atribuțiile înaltului comisar pentru refugiați, rezerv dreptul guvernului român de a reveni asupra acestei chestiuni și de a prezenta în timp util propoziții concrete procedând într'un larg spirit de solidaritate omenească, pentru a parafraza chiar termenii raportorului".

Câtva timp mai târziu, tot la Geneva, ministrul nostru de externe, la 17 Septembrie trecut, cu prilejul discuției raportului comisiunei permanente a mandatelor, a făcut următoarea declarațiune :

„Controlul administrației sub mandat a Palestinei, obligă Consiliul să se ocupe, între altele, de problema imigrațiunei evreești specifică acestui teritoriu.

„Această problemă constitue unul dintre aspectele cele mai importante ale chestiunei atât de complexe și atât de actuală a căutării unor debușeuri pentru emigrarea populațiunei evreești din Europa Centrală".

(Continuare in pag. 2-a)

FALSURILE UNUI ISTORIOGRAF MAGHIAR

Ce scrie dr. Ștefan Csako despre Transilvania

de R. SEIȘANU

Intr'o broșură apărută de curând, la Budapesta, sub titlul: „Adevărul asupra deliberărilor preliminare ale tratatului dela Trianon", autorul ei, dr. Ștefan Czako, face o serie de afirmațiuni și considerațiuni în violentă opoziție cu adevărul istoric, privitoare la trecutul Transilvaniei, la Românii dintre Tisa, Dunăre și Carpați și la fixarea actualei frontiere româno-ungară.

El afirmă:

„Transilvania ajunge posesiune ungurească dela sosirea Ungurilor în țară (anul 895) și dela această dată ea n'a încetat niciodată să fie în stăpânirea lor până la 1918". (?!)

Nu numai istoricii români, dar și cei maghiari, care au respect față de adevărul istoric, nu împărtășesc această opiniune a dr. Ștefan Czako, care nu se sprijină pe niciun document, valabil și pe nicio argumentare logică.

D. Francisc Eckhart, profesor de istorie la Universitatea din Budapesta, într'o lucrare a sa apărută în 1933, vorbind despre teritoriul ce l-au ocupat Ungurii, după stabilirea lor în Europa centrală, iată ce scrie :

„Să nu ne închipuim, că au populat cuceritorii (ungurii), țara întreagă. Numărul lor, poate și din cauza înfrângerilor suferite în patria de mai înainte, era prea mic pentru aceasta.

Teritoriul ocupat de ei se potrivea aproximativ cu cel stabilit prin pacea de la Trianon, la care a fost redusă, după o mie de ani, Ungaria mică".

Acelaș istoric constată, că în timpul domniei regelui Ștefan, zis „cel sfânt", — între anii 1000—1036, frontierele Ungariei erau aproape aceleași ca și cele actuale, iar în cursul secolului al XII-lea, triburile maghiare practicau încă nomadismul, — iarna, tăbărau pe malurile fluviilor și râurilor și primăvara se retrăgeau din zonele inundate, în pusta uscată.

Pe atunci — precizează d. prof. F. Eckhart, — „ocupația țării nu însemna însă și formațiunea unui stat"...

Un alt istoric maghiar, A. de Bertha, în lucrarea sa: „Magyars et Roumains devant l'histoire" scrie:

„După moartea întemeetorului apostolic al regalității

(Continuare in pag. 2-a)

Furtună violentă in Libia occidentală

Tripoli, 2 (Rador). — *In cursul nopții, o furtună extrem de violentă a bântuit în regiunile de nord ale Libiei occidentale.*

Vântul a avut o viteză de 100 km. pe oră.

—xx⊙●⊙xx—

INSEMNĂRI

Un nou gen de înșelătorie...

De curând a venit la redacția noastră un om aparținând unei greu-incercate bresle, (era, săracu, artist!) și ne-a atras atenția asupra unei noui gen de înșelătorie. El ne-a arătat două pungi de hârtie, pungi în cari, obicinuit, băcanii pun zahărul, făina, sarea sau alte lucruri cumpărate cu kilogramul sau în cantități mai mici, pungi cari nu mai sunt cum erau odinioară.

Pungile acestea, în cari bietul artist cumpărase zahăr și cafea, (fiindcă, se știe, cafeaua taie pofta de mâncare), sunt o adevărată „invenție": mult mai mari decât ar fi fost nevoie pentru cantitatea cuprinsă, și făcute din cea mai groasă hârtie, — aproape carton, — ele au niște margini foarte late, îndoite pe dungă și lipite cu un foarte gros strat de cocă, hârtia și stratul de cocă realizând împreună o greutate apreciabilă... E de ajuns să spunem că punga unei jumătăți de kgr. zahăr tos, umed, atârnă aproape 40 grame, iar aceea cu 100 grame cafea avea aproape 20 grame, neuitând că azi cafeaua e 200 lei kgr...

Știm că procesul dintre negustor și cumpărător datează, neîndoios, de când s'au ivit negustorii și cumpărătorii, și că el va dură mereu, cât vor dură și ei. Și, mai știm că ordonanțele și maximalizarea prețurilor nu vor putea rezolvă efectiv acest etern conflict, atâta timp cât nu se va găsi mijlocul de a impune negustorilor rău-năravîți elementul absolut necesar: onestitatea, sau cinstea.

Pungile în chestiune,—pe cari le ținem la dispoziția celor ce vor să le vadă, — căsi negustorul, al cărui nume ne este cunoscut, dovedesc că, din nenorocire, unii comercianți nu vor să priceapă că este o margine peste care nu trebuie să se treacă niciodată!... *M. Negru*

Grav accident de automobil lângă Arad

Cinci persoane rănite

Arad, 2 Decembrie

Mașina nr. 231, proprietatea d-rului Sever Ispravnic din Arad, venind dela Măderat, între Șiria și Arad, șoferul a observat în drum două faruri aprinse. Neputând distinge dacă mașina ,ale cărei faruri le vedea, venea sau stătea pe loc, nu a micșorat viteza și a intrat cu toată puterea în ea.

Mașina cu nr. 231 s'a răsturnat în șanț, din cauza isbiturii, rănind grav pe doi lucrători, ce se căzneau să repare mașina rămasă în pană.

In mașina nr. 231 se găseau: proprietarul ei, Sever Ispravnic, o cumnată a sa și șoferul. Toți trei au fost răniți.

După o jumătate de oră dela accident, cei cinci răniți au fost transportați cu o altă mașină, ce trecea pe acolo, la spitalul central.

Segnoritele Spaniei

de AL. GREGORIAN

Ziarele care ne vin din Spania, ca niște testamente sfâșietoare ale unei lumi în agonie, sunt pline de învățăminte. In fiecare zi ne servesc o lecție de eroism și de abjecțiune umană. In fiecare pagină e câte un erou și câte un monstru care-și dispută crâncen viața unui neam de pe baricadele binelui și ale răului, dărâmînd și construind în același timp, pustiind și fertilizând pământul iberic, devastând spiritele și înnobilându-le, prăbușind și sanctificând omul, vinîndu-l și ocrotindu-l cu o pasiune egală și deconcertantă. Nicăeri nu poți observa mai bine ca aci, în această Spanie în flăcări, bestia și arhanghelul care se încaeră în noi, în fiecare din noi și în fiecare clipă, pe lizieră instinctelor, degradîndu-ne în chipul și asemănarea lui Mamona, ori îndumnezeindu-ne după icoana de lumină și har a lui Hristos.

Pornirea de distrugere și de conservare, ferocitatea și mila, aceste sentimente opuse definitiv, se întâlnesc în mod obișnuit în războaie. In Spania însă, ele vin pe un fond ancenstral specific, pe o moștenire pasională, violentă, care le potențializează la maximum. Așa se lămurește de ce ororile, uciderile, jafurile au acolo un ritm infernal și se consumă cu o voluptate groaznică și tot așa se explică de ce demofilia, iubirea de oameni, se practică la spanioli într'o formă care atinge culmile devotamentului și abnegației, cu un eroism înmărmuritor și într'un stil ultrasamaritean, pornit dintr'un fond profund religios, dintr'o viziune mistică a lumii care identifică în fiecare om pe Dumnezeu însuși suferind.

Aceste însușiri contradictorii le găsim mai ales foarte bine încrustate în temperamentul femeilor spaniole. Iat-o, de pildă, pe Passionaria, cu carabina pe umăr și cu cartușiera la brâu, cu șapca bolșevică pe ochi, ținând discursuri cu mâinile în șold, îndemnând la asasinate și ordonând să i se aducă prizonierii pe care-i mutilează spre sadică desfătare. Iată, de partea cealaltă, femei din popor și segnorite nobile, cernite, cărând lalolaltă târgi cu răniți sub pânza de foc a frontului, oferindu-și sângele pentru transfuzii, înlocuind brațele bărbaților la muncile câmpului și ale ocnelor, ori în arsenale, alergând din casă în casă să mângâie orfanii, să aline boalele, mizeria foamei, să participe în orice fel la drama patriei însângerate, chiar cu jertfa ființei lor plăpânde. Intr'o localitate de pe Ebru, o segnorița, fiica unui profesor, a salvat viața a o sută de prunci dintr'o clinică de maternitate, cărându-i într'o piv-

(Continuare in pag. 2-a)

Serbarea Unirii la Oradea

Inaugurarea noului an de pregătire premilitară în ținutul Dunărea de jos pe câmpul istoric dela Doaga (Putna). Slujba religioasă

Mulțimea în fața statuii regelui Ferdinand
— Reportajul în corpul ziarului —